

Ny veileder for grønn omstilling

Lykkes de små, lykkes også Norge

Små og mellomstore bedrifter opplever det som utfordrende å komme i gang med bærekraftsarbeidet, viser en bærekraftsundersøkelse* fra SpareBank 1. For å bistå disse bedriftene har flere store næringslivsaktører, i regi av Skift, utarbeidet en SMB-veileder for klimaomstilling.

Sivilingeniør
Bjørn Kjærland Haugland
Adm. direktør
Skift

Små og mellomstore bedrifter (SMB) står for omtrent halvparten av all verdiskaping i Norge. For mange av dem virker den store bølgen av bærekraftsreguleringene overveldende. Derfor har sentrale virksomheter i Skift gått sammen og utviklet en veileder som gir praktiske tips og anbefalinger til bedrifter som ikke vet hvor de skal starte.

Skal Norge som nasjon nå klimamålene, er vi avhengige av å få med oss også de små selskapene. Veilederen fremhever derfor forretningsmuligheter og fordeler som oppstår for selskaper som prioriterer klimaarbeidet.

Veilederen er utarbeidet som en del av arbeidet i Finanskiftet, som er et initiativ blant finansaktørene i Skift, for å legge til rette for bedre klimarapportering fra næringslivet.

Veileder for grønn omstilling

Trinn 1: Visjoner og mål

Det er viktig å ha gode og konkrete mål for å gi retning på bærekraftsarbeidet. Scenarier for utvikling av teknologi, politikk, rammebetingelser og egen organisasjon vil sammen med en god oversikt over dagens situasjon danne et godt grunnlag for troverdige og realistiske mål. Visjonen og målene vil fungere som retningslinjer for arbeidet med å videreutvikle forretningsmodell og -strategi, og

for å svare ut interessentenes behov og forventninger relatert til bærekraft. Science Based Targets Initiative har en egen tilnærming for SMBer (<https://sciencebasedtargets.org/resources/files/FAQs-for-SMEs.pdf>) som kan være nyttig støtte i arbeidet med klimamål.

For videre å kartlegge virksomhetens visjon og mål, kan det være hensiktsmessig å starte med spørsmål som: Hva er mulighetsrommet for ditt foretak, og hvor skal ambisjonsnivået settes? Skal din virksomhet kun møte de regulatoriske minimumskravene eller strekke seg lenger gjennom frivillige mål? Ønsker foretaket å realisere nye inntektsstrømmer og/eller kapital takket være et større fokus på bærekraft?

Trinn 2: Veikart for bærekraftsarbeidet

Når visjon og mål er satt, er det på tide å utforme retningslinjer. De bør si noe om foretakets bærekraftsarbeid, alle ledd av virksomheten og sikre eierskap. Slik vil ditt foretak kunne komme opp med og evaluere ulike retninger for veien videre, og prioritere hvilke operasjonelle tiltak som skal iverksettes når. I denne delen av bærekraftsarbeidet er det essensielt å involvere ansatte for å sikre forankring og realisering. I denne kartleggingen er det viktig å ta stilling til hva de strategiske målene for virksomheten betyr i praksis, og hvordan man kobler strategiske mål mot konkrete handlingsplaner.

Trinn 3: Vesentlighetsanalyse og klimaregnskap

En vesentlighetsanalyse er et godt utgangspunkt for bærekraftsarbeidet. I en vesentlighetsanalyse ser du på ditt foretaks forretningsmodell og virksomhet i sammenheng med bærekraft, og identifiserer hvilke bærekraftstemaer som er mest vesentlige å jobbe med. I dette arbeidet er det viktig å gå i dialog med interessenter for å samle innsikt og stor bredde av perspektiver. Sentrale spørsmål din virksomhet kan stille seg i utarbeidelsen av en vesentlighetsanalyse, er blant annet:

- Hvor er de største utslippene fra din virksomhet?
- Hva er dine operasjonelle hovedaktiviteter og de største utslippspostene i regnskapet?
- Hvor har din virksomhet størst positiv og negativ påvirkning på økonomiske, miljømessige og sosiale forhold?

Vesentlighetsanalyse er også en sentral del av Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). CSRD er et nytt

direktiv om bærekraftsrapportering, som både vil utvide regulatoriske rapporteringskrav og omfanget av hvilke foretak dette vil gjelde for. For børsnoterte SMBer vil rapporteringskravet være gjeldende i EU etter 2027, og det er avgjørende at virksomheter identifiserer og får på plass nødvendige rapporteringsstrukturer før reglene trer i kraft.

Klimaregnskap blir gjerne også en del av vesentlighetsanalysen. Enkelte virksomheter fører allerede klimaregnskap, og om få år vil dette forventes av alle. Det finnes gode veiledere på hvordan slike regnskap kan utformes, for eksempel GHG-protokollen. Men allerede før et regnskap er på plass, har de fleste en oppfatning om hvor de har størst fotavtrykk. Er det ansattes reiser? Bygging og oppvarming av lokaler? Du trenger å telle utslippene for å vise fremdrift, men du trenger ikke alle detaljene for å komme i gang.

Sjekkliste for klimatiltak som monner:

1. Redusér utslipp knyttet til transport og reiser
2. Benytt fornybar og effektiv energibruk i bygg
3. Bruk bærekraftige materialer som varer
4. Engasjér ansatte
5. Grønn IT – gjenbruk og skybasert
6. Hensynta naturen
7. Etablér intern bærekraftsstyring

Les gjerne mer på www.skiftnorge.no

*Bærekraftsundersøkelsen ble utført av Sentio på vegne av SpareBank 1. I den nasjonale undersøkelsen ble drøye 1700 bedriftsledere intervjuet i tidsperioden 17. januar til 8. mars 2024.

Fakta om Skift

Skift – Næringslivets klimaledere samler topledere i norsk næringsliv for å peke på mulighetene som ligger i nullutslippssamfunnet og virkemidlene vi trenger for å komme dit. Nettverket består av over 60 virksomheter som jobber sammen på tvers av sektorer og bransjer for å øke tempoet i omstillingen av Norge.

